

Број: 01/5-05-1-50/15

Сарајево, 25. 2. 2015.

ИНФОРМАЦИЈА

о одржаној презентацији о теми:

„Станје интеграција Босне и Херцеговине с Европском унијом у области енергетике“,

Сарајево, 25.2.2015.

(Плава сала, 15.40 сати)

На иницијативу директора Секретаријата Енергетске заједнице, у организацији Комисије за саобраћај и комуникације Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ, у Сарајеву је, 25.2.2015., одржана презентација о теми: „Станје интеграција Босне и Херцеговине с Европском унијом у области енергетике“.

Презентација је организирана за чланове Комисије за саобраћај и комуникације Представничког дома, као и за посланике и делегате Парламентарне скупштине БиХ који су заинтересирани за ову тему.

Од чланова Парламентарне скупштине БиХ презентацији су присуствовали: Момчило Новковић, Менсира Бегановић, Мирсад Ђонлагич, Ханка Вајзовић, Сеад Кадич, Сташа Кошарас, Шемсудин Мехмедовић и Фехим Шкалjiћ.

У име Секретаријата Енергетске заједнице, присуствовао је Јанез Копач, директор, и Барбара Јоксова, службеница за комуникације.

Презентацији су присуствовали и: Никола Пејић, предсједavajuћи, Мирсад Салкић и Милорад Тушевљак, чланови Државне регулаторне комисије за електричну енергију (DERK), Јосип Долић, директор Независног оператора система (NOS), Ђулизара Хаджимустафић, предсједница, Сanela Покрајчић и Ристо Мандрапа, чланови Регулаторне комисије за енергију у Федерацији БиХ (FERK), Небојша Сушић, шеф сектора за дозволе у Регулаторној комисији за енергетику Републике Српске (RERS), Миле Срдановић, замјеник директора Института за мјерителјство БиХ, Мате Бандур, савјетник предсједavajuћег Вијећа министара БиХ, Слободанка Милашиновић, секретар, и Един Заметица, савјетник у Државној регулаторној комисији за електричну енергију (DERK), Огњен Марковић, директор пројекта USAID-REAP, Есад Маврић, пројект-менаджер у Вијећу Европе, и Амила Ибричевић, политичка савјетница у Делегацији Европске уније у Босни и Херцеговини.

Prezentaciju je pratio i veliki broj predstavnika elektronskih i štampanih medija.

Nakon pozdravnog govora i uvodnog obraćanja Momčila Novakovića, predsjedavajućeg Komisije za saobraćaj i komunikacije Predstavničkog doma, uslijedila je prezentacija direktora Sekretarijata Energetske zajednice.

Janez Kopač je u uvodnom dijelu prezentacije iznio osnovne informacije o uspostavi, zemljama članicama i institucionalnoj strukturi Energetske zajednice.

Glavni cilj postavljen prilikom osnivanja Energetske zajednice bio je da se u zemljama koje se nalaze u susjedstvu Evropske unije uspostavi isti pravni okvir u oblasti energetike kao u EU, kako bi se osigurao dobar pravni okvir za privlačenje investicija.

Zemlje članice su se pristupanjem Energetskoj zajednici obavezale na preuzimanje pravnog okvira EU iz oblasti energetike u nacionalna zakonodavstva.

Prezentirao je pravni okvir Energetske zajednice i ukazao na najvažnije propise (Energetska statistika, Direktiva o obnovljivim izvorima energije, Treći paket o struji i o gasu, Direktiva o velikim ložištima, Direktiva o sumporu u gorivu, Energetska efikasnost i Rezerve nafte), te dao pregled rokova za njihovo preuzimanje.

Istakao je kako Sekretarijat Energetske zajednice priprema izvještaj o preuzimanju obaveza proisteklih iz Ugovora o uspostavi Energetske zajednice, te da svake jeseni predstavlja izvještaj parlamentima zemalja članica Energetske zajednice. Napomenuo je kako je prvobitni termin prezentacije izvještaja za Bosnu i Hercegovinu (septembar 2014.) pomjeren zbog provođenja Općih izbora 2014. godine.

Naveo je zaključke iz Izvještaja o provođenju obaveza po pojedinim oblastima (električna energija, gas, obnovljivi izvori energije, energetska efikasnost, okoliš) s prioritetima i preporukama.

Kao prioritete za Bosnu i Hercegovinu u narednom periodu naveo je preuzimanje odredbi Trećeg energetskog paketa i njihovo provođenje u praksi, organizacija veleprodajnog tržišta električne energije na nivou države, organizacija tržišta balansne energije i uspostavljanje balansne odgovornosti, uspostavljanje berze električne energije za trgovinu dan unaprijed, pravno razdvajanje funkcija distribucije od snabdijevanja i deregulacija cijena proizvodnje električne energije.

U vezi s preuzimanjem pojedinih odredbi iz Drugog i Trećeg energetskog paketa u oblasti električne energije, Bosna i Hercegovina je u dobrom položaju u odnosu na ostale zemlje članice Energetske zajednice, ali je problem u njihovom provođenju u praksi.

Istaknuo je kako je Ministarsko vijeće Energetske zajednice u septembru 2014. godine, po drugi put, osudilo Bosnu i Hercegovinu zbog ozbiljnog kršenja obaveza iz Ugovora o uspostavi Energetske zajednice. S obzirom na mogućnost uvođenja sankcija, Sekretarijat Energetske zajednice pozvan je da pomogne Bosni i Hercegovini u pripremi Zakona o gasu. Tekst zakona je pripremljen, dostavljen u Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, ali nije upućen u daljnju proceduru za njegovo usvajanje.

U preuzimanju odredbi pravne tečevine u oblasti gasa, Bosna i Hercegovina je u najlošijem položaju u odnosu na ostale zemlje članice Energetske zajednice.

Direktiva o obnovljivim izvorima energije predviđa velike obaveze za Bosnu i Hercegovinu do 2020. godine. Zakoni o obnovljivim izvorima energije usvojeni su u oba entiteta, ali nije donesen nacionalni akcioni plan za obnovljive izvore energije (rok bio do 30.6.2013.), tako da je pokrenut prekršajni postupak i za neispunjavanje te obaveze.

Naveo je i tri direktive iz oblasti energetske efikasnosti koje Bosna i Hercegovine mora da preuzme (Direktiva o energetskej efikasnosti i energetskim uslugama, Direktiva o energetskim svojstvima zgrada, Direktiva o označavanju proizvoda u vezi s energijom), te dao pregled stanja u pogledu preuzimanja navedenih direktiva na nivou Bosne i Hercegovine, Federacije BiH, Republike Srpske i Brčko Distrikta BiH.

Napomenuo je kako Bosna i Hercegovina ne poštuje Direktivu o sadržaju sumpora u gorivu, te je i za to pokrenut postupak zbog kršenja obaveza.

Također je istakao kako će obaveze iz Direktive o velikim postrojenjima za sagorijevanje predstavljati veliki izazov za Bosnu i Hercegovinu, te da je rok za dostavljanje Nacionalnog plana smanjenja emisije do kraja 2015. godine.

Na kraju uvodnog izlaganja gosp. Kopač zahvalio se prisutnim i zamolio za pomoć i podršku u procesu preuzimanja obaveza Bosne i Hercegovine prema Ugovoru o uspostavi Energetske zajednice.

Momčilo Novaković zahvalio se gosp. Kopaču na uvodnom dijelu prezentacije, te otvorio drugi dio prezentacije, pitanja i diskusiju.

Mirsad Salkić konstatirao je da su na nivou entiteta urađeni zakoni iz oblasti gasa, ali nema dokumenta kojim se definira nadležnost u ovoj oblasti, te sugerirao kako bi Sekretarijat Energetske zajednice trebao to imati u vidu prilikom ocjenjivanja zakonodavstva iz oblasti gasa.

Istakao je kako je Bosna i Hercegovina u periodu od 2002. do 2003. godine bila daleko ispred zemalja regiona u pogledu preuzimanja obaveza iz Drugog energetskog paketa, ali u pogledu obaveza iz Trećeg energetskog paketa skoro ništa nije urađeno.

U vezi s pet prioriteta navedenih u prezentaciji, konstatirao je kako su neki od njih već ispunjeni (npr. deregulacija cijena proizvodnje), a radi se na realiziranju preostalih.

Postavio je pitanje uspostavljanja berze električne energije, odnosno da li u svakoj državi mora postojati berza ili se može organizirati berza koja će biti otvorena u Srbiji ili u nekoj drugoj zemlji.

Prije nego što je dao riječ gosp. Kopaču, Momčilo Novaković podsjetio je kako još nije završeno formiranje novog saziva Vijeća ministara BiH, Vlade Federacije BiH, kao i Komisije za vanjsku i trgovinsku politiku, carine, saobraćaj i komunikacije Doma naroda, ali da će informacija o prezentaciji biti dostavljena nadležnim institucijama, kako bi se, na osnovu iznesene prezentacije i vođene debate, mogli izdvojiti određeni zaključci i zadaci.

Janez Kopač saglasio se s gosp. Salkićem u tome da je Bosna i Hercegovina bili pionir u nekim reformama u oblasti električne energije prije deset godina, ali da su je vremenom prestigle sve zemlje iz okruženja.

Uspostavljanje berze električne energije za trgovinu dan unaprijed ne mora biti na nivou države, te bi zbog malih tržišta efikasnije bilo da se organizira kao regionalna berza.

Dulizara Hadžimustafić istakla je da je u Federaciji BiH 2013. godine donesen Zakon o električnoj energiji, kojim je obuhvaćen veliki broj direktiva iz Trećeg energetskeg paketa. Na osnovu tog zakona, FERK je prerastao iz Regulatorne komisije za električnu energiju u Regulatornu komisiju za energiju, te da je donesen novi Statut FERK-a zbog dobivanja i nekih drugih nadležnosti koje su predviđene u drugim zakonima (Zakon o nafti, Zakon o gasu).

Također su na osnovu tog zakona napravljene privremene smjernice elektroenergetske politike u Federaciji BiH.

Navela je da je FERK donio niz podzakonskih akata, te zaključila kako su urađene mnoge stvari u Federaciji BiH u odnosu na prethodni period.

Fehim Škaljić osvrnuo se na suštinu uloge Energetske zajednice i potreba Bosne i Hercegovine, te da se tome mora posvetiti pažnja, kako bi se mogli sagledati prioriteti po njihovoj važnosti.

Naglasio je kako zakoni u parlamentarnu proceduru ne moraju dolaziti samo preko ministarstava, da se mogu prezentirati poslanicima i radnim tijelima kao ovlaštenim predlagачima zakona.

Istakao je značaj otvorenosti tržišta električne energije, jer konkurencija ponude omogućava da se dođe do realne cijene i sigurnog snabdijevanja.

Za razvoj Bosne i Hercegovine neophodno je racionalno i efikasno upravljanje energetskeim resursima, omogućavanje transparentnog pristupa i njihovog korištenja, što će osigurati i dolazak investicija. Da bi se to moglo realizirati, potreban je funkcionalan mehanizam koordinacije svih nivoa zakonodavne vlasti.

Ukazao je na značaj praktičnijeg upoznavanja javnosti sa zadacima iz oblasti energetike koji nam predstoje, ta da Komisija za saobraćaj i komunikacije treba da bude otvorena za sve inicijative, za javne rasprave i stručne diskusije sa zainteresiranim organizacijama.

Janez Kopač podržao je stavove gosp. Škaljića. Istakao je ulogu parlamenta i kao primjer saradnje s parlamentom naveo preuzimanje odredbi Drugog energetskeg paketa u Ukrajini, gdje je Sekretarijat Energetske zajednice direktno sarađivao s članovima parlamenta na izradi zakona.

Momčilo Novaković istakao je složenost uređenja Bosne i Hercegovine, te da bi saradnja s parlamentom podrazumijevala poštovanje nadležnosti, odnosno usaglašavanje s entitetima. Kao primjer kompromisa između nadležnosti entiteta i države naveo je primjer DERK-a, koji sasvim dobro funkcioniра u praksi.

Kako nije bilo više pitanja, Momčilo Novaković zahvalio se gosp. Kopaču na prezentaciji i svim učesnicima, te obavijestio prisutne da će Sekretarijat Parlamentarne skupštine BiH dostaviti informaciju o prezentaciji svim institucijama koje su bile pozvane.

Prezentacija je završena u 16.55 sati.

U prilogu Informacije je prezentacija gosp. Janeza Kopača.

Predsjedavajući
Komisije za saobraćaj i komunikacije
Momčilo Novaković